

Identifikačné číslo: KCTLK-RZ-NKDS-2012/ 11
Výzva na predkladanie nominácií na zápis do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska a do Reprezentatívneho zoznamu programov, projektov a aktivít, ktoré najlepšie odrážajú zásady a ciele dohovoru UNESCO o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva: august 2012
Predkladateľ: Cech Slovenských Gajdošov
Zasadnutie odbornej komisie: 18. 4. 2013
Zasadnutie Rady ministra pre ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva: 20. 8. 2013
Zápis do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska: 24. 10. 2013
NÁZOV PRVKU
Gajdy a gajdošská kultúra na Slovensku
IDENTIFIKÁCIA PRÍSLUŠNÉHO SPOLOČENSTVA (SPOLOČENSTIEV), SKUPINY (SKUPÍN), PRÍPADNE JEDNOTLIVCA (JEDNOTLIVCOV)
Do gajdošskej kultúry patria okrem výrobcov nástrojov a hráčov aj spoločenstvá ľudí, ktorí sú konzumentmi gajdošskej hudby, teda predovšetkým spevákov, tanečníkov a poslucháčov.
GEOGRAFICKÁ LOKALIZÁCIA A ROZSAH PRVKU
Lokalizácia výskytu prvku je územie Slovenskej republiky. Gajdošská kultúra je prirodzene koncentrovaná, sústredená jednak v obciach, kde sa v pomerne nedávnej minulosti gajdy ešte používali, ale aj okolo dnešných gajdošov a ich kultúrnych aktivít. Historický stav: viď Etnografický atlas Slovenska, VEDA 1990 Súčasnosť: Banská Bystrica , Ban. Štiavnica, Bratislava, Cínobaňa, Dolný Hričov, Dunajská Streda, Galanta, Horné Príbelce , Hriňová, Hruštín, Košice, Košúty, Lehota, Lipt. Mikuláš, Lučenec , Malá Lehota, Malé Leváre, Martin, Námestovo, Nitra, Or. Polhora, Pezinok, Piešťany, Pokonice, Pohr. Polhora, Poniky, Pov. Bystrica, Prievidza, Rabča, Senec, Sihelné, Slov. Lupča, Slov. Pravno, Stupava, Štrba, Trenčín, Turičky, Turzovka, Mojmírovce, Vrbové, Veľká Lehota, Zlaté Moravce, Zohor , Veľké Zálužie, Žilina Záuj. združ.: Cech slov. gajdošov, Spoj. huky Slovenska Súbory: Gymnik, Devín, Bezanka, Lipa, Ponitran, Zobor, Bažalička, Kobylka, Hájenka, Marína, Partizán, Malý Vtáčnik, Oravan, SLUK Folkl. skupiny: Veľká Lehota, Malá Lehota, Jedľové Kostofany, Kozárovce, Sihelné, Or. Polhora Hráči na gajdy: približne v 40 lokalitách, udržiavanie výroby, hry a spevu pri gajdách je najintenzívnejšie v Bratislave, na severe Oravy, v Nitre a okolí, v oblasti Pohronského Inovca, vo Zvolene a Banskej Bystrici, na Podpoľaní, Gemeri, Malohonte a Tekove.
IDENTIFIKÁCIA A DEFINÍCIA PRVKU
Oblasť (oblasti), ktoré prvok reprezentuje:
☒ ústne tradície a prejavy, vrátane jazyka ako prostriedku nehmotného kultúrneho dedičstva ☒ interpretačné umenie ☐ spoločenské praktiky (zvyky), rituály a slávnostné udalosti ☐ poznatky a obyčaje súvisiace s prírodou a vesmírom ☒ tradičné remeslo ☐ iné
Popis prvku:
Prvok je definovaný ako súhrn všetkých kultúrnych prejavov viazaných na hudobný nástroj gajdy na Slovensku a jeho použitie a všetky vedomosti ktoré tento nástroj, jeho výrobu, jeho formu a jeho používanie reprezentujú a

Representative List of Intangible Cultural Heritage of SLOVAKIA

sprevádzajú.

Ide teda o technologické postupy výroby gájd, technickú a výtvarnú stránku gájd, tradičnú hru na gajdy a gajdošské štýly, spev pri gajdách, tanec pri gajdách, hranie piesní „na počúvanie“, rituály súvisiace s gajdami, tradičné ľudové obrady za sprievodu gájd, texty gajdošských piesní, terminológiu a ľudovú slovesnosť týkajúcu sa tohto nástroja.

Patrí sem aj prípadná súhra s inými hudobnými nástrojmi, gajdošské kapely a imitácie gájd na iné nástroje.

Nositelia prvku:

Nositelmi prvku sú výrobcovia gájd, hráči na gajdy, hráči na iné nástroje tvoriace s gajdami duo alebo kapelu, tanečníci tancov pri gajdách a speváci piesní pri gajdách.

Odozdávanie poznatkov a zručností súvisiacich s prvkom v súčasnosti:

1. odovzdávanie v rámci rodiny
2. odovzdávanie v rámci folklórnej skupiny alebo súboru, prípadne na stretnutiach gajdošov
3. štúdium z materiálov dostupných na rôznych médiách
4. formálne vzdelávanie

Gajdy patria k tým javom nehmotného kultúrneho dedičstva, v ktorých sa podarilo zachovať dlhodobú, nepretržitú, kontaktnú, medzigeneračnú komunikáciu pri odovzďavaní gajdošskej kultúry Slovenska. Dokladom sú stovky muzikantov všetkých vekových skupín, ktorí uchovávajú tradičný hudobný prejav v nepretržitom toku tradície. V minulosti sa hre na gajdy chlapci priučali hlavne od svojich otcov, alebo miestnych gajdošov v obci, najprv sa naučili vyrábať piskory, tie osadili do jednoduchých bazových píšťal, v niektorých oblastiach sú známe aj gajdičky vyrobené zo zajaca. Aj dnes sa stretávame s generačnou výmenou skúsenosti. V súčasnosti sa hre na gajdy venujú aj dievčatá.

Avšak istá časť gajd. kultúry sa postupne presúva z tradičného prostredia do oblasti organizovaného vzdelávania. Kde sa naďalej uchováva, obnovuje a zviditeľňuje gajd. kultúra Slovenska. Na katedre etnológie a etnomuzikológie na FF UKF je oblasť gájd zahrnutá do uč. osnov etnomuz. predmetov, taktiež pracovníci katedry a študenti uskutočňujú výskumy zamerané na gajdošskú tradíciu. Nadšenci gájd sa snažia o ich návrat do oblastí, kde gajdy predtým mali silnú tradíciu.

Existuje nejaká časť prvku, ktorá nie je zlučiteľná s existujúcimi medzinárodnými nástrojmi upravujúcimi ľudské práva, s požiadavkami vzájomnej úcty medzi spoločenstvami, skupinami a jednotlivcami alebo s trvalo udržateľným rozvojom ?

nie

OCHRANNÉ OPATRENIA

Minulé a súčasné úsilie na ochranu prvku

Podmienky pre zabezpečenie životaschopnosti prvku:

1. existencia hracích príležitostí - kultúrne podujatia, tradičné sviatky počas roka, pri muzicírovaní v kruhu hudobníkov, či nezáväznom vyhrávaní v krčme alebo na priateľských posedeniach.
2. dostupnosť kvalitných nástrojov. Výrobcom na Slovensku sa v ostatných desaťročiach úspešne podarilo zvýšiť stabilitu ladenia, trvanlivosť mechov a odbúrať náročnosť prípravy nástroja pred hraním.
3. rozšírenie výučby detí hre na gajdách.
4. nahrávky z výskumov Ústavu hudobnej vedy SAV a vlastné terénne výskumy gajdošských nadšencov uchovali interpretačné umenie a individuálne i regionálne gajdošské štýly posledných autentických gajdošov.
5. gajdoši založili záujmové združenie občanov Cech slovenských gajdošov (1996)

Minulé a súčasné úsilie dotknutých spoločenstiev v ochrane prvku:

Cech slovenských gajdošov sa stretáva minimálne raz do roka na svojich schôdzach - valných hromadách. Okrem

prijímania nových učňov a tovarišských a majstrovských skúšok tu prebiehajú aj debaty o výrobe nástroja a jeho hudbe. Cech síce nebráni inováciám a novým prístupom ku gajdošskej interpretácii, ale jednoznačne a dôrazne presadzuje ovládanie a udržanie tradičnej formy nástroja a tradičných štýlov hry, ako ich poznáme z dostupných etnomuzikologických a etnografických informácií.

Mnohí gajdoši vykonávali v minulosti vlastný terénny etnografický výskum a nahrávky dnes poskytujú svojim mladším kolegom na štúdium, napríklad aj prostredníctvom stránky www.gajdy.sk. Najefektívnejším spôsobom uchovania gajdošskej kultúry je aktívne používanie gájd v kultúrnom živote obce a spoločenstva. Gajdoši bývajú pozývaní predávať nástroje a hrať na trhy, jarmoky (napr. Radvanský jarmok, Dni zelá, atď.) Gajdošská kultúra je tak sprístupnená širokému spektru ľudí. Gajdoši hrávajú v niektorých obciach dokonca v kostole (napríklad koledy na Vianoce).

Cech slovenských gajdošov v spolupráci s obcami s bohatou gajdošskou tradíciou založili tri gajdošské festivaly. Festival Gajdošské fašiangy už zaznamenal 25 ročníkov a koná sa v obciach Malá Lehota, Veľká Lehota a Jedľové Kostofany. Festival Gajdovačka v Oravskej Polhore s vystúpeniami aj v okolitých obciach na Slovensku a v Poľsku mal už dvanásť ročníkov a umožnil stretnutia slovenských gajdošov s gajdošmi zo zahraničia. Najmladším je festival Ozveny hradných múrov v Slovenskej Ľupči, ktorý mal tento rok už tretí ročník.

Navrhované ochranné opatrenia

1. Uvedomenie si celospoločenskej hodnoty a uznania prvku, identifikácia sa s gajdošskou kultúrou a hrdosť na príslušnosť k nej, na celom Slovensku a najmä v gajdošských regiónoch. Kde je to ešte možné identifikovať, zdokumentovať, udržať alebo zreštaurovať zbytky gajdošskej kultúry a tradícií.
2. Zvýšená pedagogická činnosť zacielená na deti - výuka výroby, hry, piesní, tancov a spoločné prežívanie gajdošských kultúrnych príležitostí. Vedenie musí byť odborné s dôrazom na tradičnú kultúru a na vysoko aktívnu účasť detí.
3. Podpora výrobcov, zachovanie tradičných vzorov a výrobných postupov, len s minimálnymi nevyhnutnými inováciami, ktoré zásadne nemenia podstatu prvku, ale výrazne prispievajú k jeho udržateľnosti (materiál piskorov a mechu atď.). Organizovanie workshopov zameraných na výrobu gájd.
4. Podpora vystupovania gajdošov na spoločenských a kultúrnych akciách rôzneho typu, pri sviatkoch roka, pri slávnostných príležitostiach (napr. svadby) a zábavách. Organizovanie špeciálnych gajdošských programov a festivalov.
5. Obnova lokálneho repertoáru gajdošských piesní a ich opätovné začlenenie do repertoáru miestnych spevákov. Výuka gajdošských piesní pre ostatných záujemcov.
6. Obnova lokálneho repertoáru gajdošských tancov a ich opätovné začlenenie do repertoáru miestnych folklórnych skupín a súborov. Výuka gajdošských tancov pre ostatných záujemcov.
7. Silným nástrojom je mediálna informovanosť o gajdošskej kultúre a aktivitách.

PRÍSLUŠNÝ ORGÁN (ORGÁNY), KTORÝ SA PODIEĽA NA OCHRANE PRVKU

Názov orgánu: Cech slovenských gajdošov

Meno a titul kontaktnej osoby: Ing. Milan Rusko

Adresa: Kontaktná adresa: Milan Rusko, Novoveská 26, 84107, Bratislava

Tel. číslo: Novoveská 26, 84107, Bratislava

e-mail: milan.rusko@savba.sk

iné relevantné informácie: Milan Rusko je členom Rady Cechu slovenských gajdošov povereným Radou na podanie návrhu.

ÚČASŤ A SÚHLAS SPOLOČENSTVA V NOMINAČNOM PROCESE

Účasť dotknutých spoločenstiev, skupín a jednotlivcov na nominačnom procese:

Representative List of Intangible Cultural Heritage of SLOVAKIA

Na príprave sa okrem podávateľa ZZO Cech Slovenských gajdošov podieľali a slobodný predchádzajúci a informovaný súhlas s nomináciou udelili aj nasledovné subjekty a jednotlivci:

ZZO Spojené huky Slovenska

FSK Bažalička

Obec Hrušov

Obec Malá Lehota

Obec Oravská polhora

Obec Sihelné

Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne

Miestny odbor Matice Slovenskej Hrušov

Istracentrum Bratislava

Böhm Peter, Čadecká Alžbeta, Dufek Juraj, Lacko Lukáš, Ladziansky Alexander, Luscoň Jozef, Luscoň Ľubomír, Matis Peter, Matis Ivan, Pavel Mário, Piatnicová Katarína, Rusko Milan, Skurčák František, Takáč Martin, Vnenčáková Kristína

Organizácia (-ie) alebo zástupca (-ovia) dotknutého spoločenstva:

Meno a titul kontaktnej osoby: Cech Slovenských gajdošov - Ing. Milan Rusko

Adresa: kontaktná adresa: Milan Rusko, Novoveská 26 , 84107, Bratislava

Tel. číslo: 0915 054 176

e-mail: milan.rusko@savba.sk

iné relevantné informácie:

Meno a titul kontaktnej osoby: ZZO Spojené huky Slovenska Bc. Alžbeta Čadecká

Adresa: Borová 6/39, 01007 Žilina

Tel. číslo: 0902 552 057

e-mail: a.cadecka@gmail.com

Meno a titul kontaktnej osoby: Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne, Phdr. Miroslav Žabenský

Adresa: Bysterecká 1 263/55, 026 01 Dolný Kubín

Tel. číslo: 043/5864978

e-mail: osvetadk@osvetadk.sk

Meno a titul kontaktnej osoby: Obec Malá Lehota, starostka obce: Marta Tisovská

Adresa: Malá Lehota 383, 966 42, Malá Lehota

Tel. číslo: 045/6897 519

e-mail: obecmalalehota@nbsiet.sk

iné relevantné informácie: Okrem spomenutých to boli organizácie :

Obec Hrušov -starosta: Ing. Pavel Bendík

Obec Oravská polhora: zástupca starostu: Ľudovít Borovka

Obec Sihelné: starosta Bc. Jozef Gabriel

Miestny odbor Matice Slovenskej Hrušov: predseda MO MS Ján Brloš

Istracentrum Bratislava: riaditeľ Rastislav Šimkovič

DOKUMENTÁCIA

Priložená dokumentácia

- 15-20 historických i súčasných fotografií s vysokým rozlíšením s podrobným popisom
- postúpenie (-ia) práv súvisiacich s fotografiami
- Video (DVD) - Alžbeta Čadecká: "Juraj Dufek, výroba gájd"
- postúpenie (-ia) práv súvisiacich s video záznamom

Najdôležitejšie publikované referencie:

- BLAHOVÁ L. 1985: Výskum gajdošov v oblasti Pohronského Inovca. Musicologica Slovaca X, Bratislava. 89-103.
- ELSCHEK O. 1991: Slovenské ľudové píšťaly a ďalšie aerofóny, Bratislava VEDA. ISBN 80-224-0096-3
- GARAJ B. 1989: Gajdošský interpretačný štýl severnej Oravy. In: Studie o Těšínku 14, Český Těšín, 133-139.
- GARAJ B. 1990: Der Dudelsack in der irirflichen Tanzmusik der Slowakei, In: Dörfliche Tanzmusik im westpannonischen Raum, Wien, 209-230.
- GARAJ. B. 1990: Inštrumentálny prejav gajdoša Eliáša Levasovského. Hudobný archív 11, 1990. 125-168 s.
- GARAJ. B. - ONDREJKA, K. 1991: Gajdošstvo a jeho úloha v tanečnej tradícii. Rytmus 1, 1991, s. 16-17, Rytmus 2, 1991, s. 16-17, Rytmus 3. 12 s.
- GARAJ. B. 1993: Gajdošské piesne z Malej Lehoty, Veľkej Lehoty a Jedľových Kostolian. Nitra.
- GARAJ B. 1995: Gajdy a gajdošská tradícia na Slovensku. Bratislava. Ústav hudobnej vedy SAV. 277 s. ISBN 80-901416-6-8.
- JAKALOVÁ – BLAHOVÁ, L. 1985: Gajdošské tradície v oblasti Pohronského Inovca. Rigorózna práca FFUK Bratislava, rukopis.
- LENG L. 1958: Pôvodné slovenské ľudové hudobné nástroje, I časť - Nástroje fúkacie. Bratislava. SDĽUT. 103 s.
- MAČÁK, L. 1969: Typologie der slowakischen Sackpfeifen. In: SIMP I, Stockholm. 113-127.
- MANGA, J. 1974: Typy gájd v karpatskej kotline. In: Acta ethnologica slovaca I, Bratislava, 183-206.
- PLAVEC M. 2003: Majstri. Bratislava. Eurolitera. 440 p, 80-968 520-7-8.
- ŽABENSKÝ O. - ŽABENSKÁ M. 2009: Portréty gajdošov. Námestovo. Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne, 31.

KONTAKTNÉ INFORMÁCIE

Predkladateľ/predkladatelia návrhu:

Cech Slovenských Gajdošov
Sídlo: Cech Slovenských Gajdošov, Veľká Lehota 51, 966 41 Veľká Lehota
IČO:35678631
<http://www.gajdy.sk>

Kontaktná osoba pre korešpondenciu:

Priezvisko: Rusko
Meno: Milan
Inštitúcia/pozícia: Cech slovenských gajdošov/člen Rady cechu
Adresa: Novoveská 26, 841 07 Bratislava
tel. číslo: 0905 815 642
e-mail: milan.rusko@savba.sk
iné relevantné informácie:

Identification Number: KCTLK-RZ-NKDS-2012/ 11

Call for nomination for inscription to the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia and

<p>the Representative List of the Programs, Projects and Activities, which best reflect the principles and objectives of the UNESCO Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage: august 2012</p>
<p>Proposal by: The Guild of the Slovak Bagpipers</p>
<p>Committee of Experts meeting: 18. 4. 2013</p>
<p>The Council of Ministry of Culture for Safeguarding of ICH: 20. 8. 2013</p>
<p>Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia: 24. 10. 2013</p>
<p align="center">NAME OF THE ELEMENT</p>
<p>Bagpipes and Bagpipe Culture in Slovakia</p>
<p align="center">IDENTIFIKATION OF THE COMMUNITY/IES, GROUP(S) OR, IF APPLICABLE, INDIVIDUAL(S) CONCERNED</p>
<p>Besides the producers of the instruments and players, the bagpipe culture is related to communities of consumers of bagpipe music, primarily singers, dancers and listeners.</p>
<p align="center">GEOGRAPHICAL LOCATION AND RANGE OF THE ELEMENT</p>
<p>The distribution of the element concerns the entire territory Slovak Republic. The bagpipe culture is naturally concentrated in villages, where the bagpipe tradition lasts for several generations, but on the other side, the communities gather also around individual bagpipe players and their cultural activities.</p> <p>Historical times: look in Ethnographic Atlas of Slovakia, VEDA 1990</p> <p>Present time: Banská Bystrica, Ban. Štiavnica, Bratislava, Cínobaňa, Dolný Hričov, Dunajská Streda, Galanta, Horné Pribeľce, Hriňová, Hruštín, Košice, Košúty, Lehota, Lipt. Mikuláš, Lučenec, Malá Lehota, Malé Leváre, Martin, Námestovo, Nitra, Or. Polhora, Pezinok, Piešťany, Pokonice, Pohr. Polhora, Poniky, Pov. Bystrica, Prievidza, Rabča, Senec, Sihelné, Slov. Lupča, Slov. Pravno, Stupava, Štrba, Trenčín, Turičky, Turzovka, Mojmírovce, Vrbové, Veľká Lehota, Zlaté Moravce, Zohor, Veľké Zálužie, Žilina</p> <p>Associations: The Guild of the Slovak Bagpipers, United Drones of Slovakia</p> <p>Folkl. ensembles: Gymnik, Devín, Bezanka, Lipa, Ponitran, Zobor, Bažalička, Kobyľka, Hájenka, Marína, Partizán, Malý Vtáčnik, Oravan, SLUK</p> <p>Folkl. groups: Veľká Lehota, Malá Lehota, Jedľové Kostolány, Kozárovce, Sihelné, Or. Polhora</p> <p>Bagpipe players: 40 locations, the most intense concentration of bagpipe productions, playing, singing along the bagpipes lies in the regions of Bratislava, Orava, Nitra, Zvolen and Banská Bystrica, Pohronský Inovec, Podpoľanie, Gemer, Malohont and Tekov.</p>
<p align="center">IDENTIFICATION AND DEFINITION OF THE ELEMENT</p>
<p>Domain(s) manifested by the element:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ oral traditions and expressions, including language as a vehicle of the intangible cultural heritage ☒ performing arts ☐ social practices, rituals and festive events ☐ knowledge and practices concerning nature and the universe ☒ traditional craftsmanship ☐ other(s)
<p>Description of the element:</p> <p>The element is defined as the entire bagpipe culture comprising expressions and knowledge associated with bagpipes and their use as well as all the knowledge represented and associated with the production and form of the bagpipes. It includes the technological aspects of the instrument making, its technological and artistic form, bagpipers' styles, music (repertoire, style, ornamentation), songs, texts, dances, traditional bagpipe playing opportunities and social occasions, folk customs and traditions, special verbal expressions related to this</p>

Representative List of Intangible Cultural Heritage of SLOVAKIA

instrument. The element comprises also playing with other instruments, bagpipers' music groups and imitations of bagpipe music on other music instruments.
Bearers and practitioners of the element:
The bearers of the element are bagpipe makers, bagpipe players, other music instrument players playing in a group with the bagpipe players, dancers of dances as well as singers of songs connected with the bagpipe music.
Transmission of the knowledge and skills related to the element today:
<ol style="list-style-type: none"> 1. From generation to generation in the family, 2. Transmission within a community, foremost in the local folklore group or during bagpipers' meetings, 3. Study of materials accessible on various media, 4. Formal education. <p>The phenomenon of bagpipe music and tradition presents a part of the ICH, where it was possible to preserve the long term continuous contact and intergenerational communication by the transmission of the bagpipe culture in Slovakia. There live hundreds of bagpipers of all age groups. In the past the boys used to gain knowledge connected with the bagpipes almost exclusively from their fathers or local bagpipe players. They learned how to make the reed and embed it in simple cane or wooden pipes, in some places small bagpipes used to be made of rabbit skin especially for children. The intergenerational face to face transmission has been working best until present times. In contrast to the past, there are several girls now, who play the instrument as well.</p> <p>A certain part of the bagpipe tradition has become a part of the formal education. It has become a part of the educational plan of subjects of ethnomusicology at the Institute of Ethnology and Ethnomusicology of Faculty of Arts, University of Constantine the Philosopher in Nitra, where researchers and students of the Institute make field research focused on traditions connected with bagpipes. Individual-devotees try to connect the bagpipe music back to areas, where bagpipes used to have a strong tradition.</p>
Is there any part of the element that is not compatible with existing international human rights instruments or with the requirement of mutual respect among communities, groups and individuals, or with sustainable development?
no
SAFEGUARDING MEASURES
Past and current efforts to safeguard the element
Conditions for endurance of the viability of the element:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Existence of opportunities to play the instrument – cultural events, seasonal festivities, informal accidental occasions, playing during various social gatherings in community, with friends, relatives, etc.; 2. Accessibility of good quality instruments. the producers in the last decades managed to increase the stability of the tuning, durability of the bags and so dismantled the complicated preparation of the instrument before actually playing it; 3. spreading of the knowledge concerning bagpipe tradition in the younger generation; 4. the interpretation art as well as the individual and regional bagpipe styles of the old masters could be safeguarded due to the records from the field research of the Institute of Musicology (Slovak Academy of Sciences) and thank to the own field research of the bagpipe culture devotees; 5. In 1996 the community of bagpipe players founded The Guild of the Slovak Bagpipers.
safeguarding measures that have been and are currently being taken by the communities, groups or individuals concerned:
The Guild of the Slovak Bagpipers organises regular meetings and discussions. The Guild is responsible for the

Representative List of Intangible Cultural Heritage of SLOVAKIA

control of the quality of the education of young musicians (on the level of "apprentices"), and the development of the skills of the advanced musicians (on the level of "journeymen" and "masters"), further for discussions about the production of the instrument as well as its music. The Guild welcomes innovations and new access related to the bagpipe interpretation, but in the same time decidedly and assertively puts the stress in the knowledge and safeguarding of the traditional form of the instrument and traditional styles of playing bagpipes as they are known from ethnomusicological and ethnographic information.

The members of the Guild have been conducting their own ethnographic field work and offer the collected material to younger colleagues-players, via www.gajdy.sk. The most effective safeguarding measure of the bagpipe culture is simply active usage of bagpipes in the cultural life of the community and village. The bagpipers visit the markets and fairs to play and to sell their products (f. e. the Radvaň fair, Dni zelá – the Cabbage Festival in Stupava, etc.) The bagpipe culture is so accessible to a broad spectrum of people. The bagpipers use to play in some villages during the Christmas time in the churches (Christmas carols).

In cooperation with several communities they founded three bagpipe's tradition festivals as opportunities to present the skills of bagpipe players and exchange their knowledge. Gajdošské fašiangy (The Bagpipers' Carnival) has taken place in villages Malá Lehota, Veľká Lehota a Jedľové Kostol'any already for 25 years. The Festival Gajdovačka in Oravská Polhora exists for 12 years and the Festival Ozveny hradných múrov (Castle Walls Echo) in Slovenská Ľupča exists for 3 years, all as a part of the communities' life.

Safeguarding measures proposed

1. Strengthening of the awareness of all-society value and appreciation of the element, identification with the bagpipe tradition and strengthening the sense of identity and continuity in the area of whole Slovakia. Where it is possible, it is necessary to identify, document, safeguard the bagpipe tradition.
2. Increased educational activities aimed towards children and the younger generation - bagpipe production workshops, teaching of playing techniques, songs, and dances and organising of bagpipe cultural occasions. The leading of the workshops must be on expert level with a stress on the traditional culture with an active participation of young people.
3. The support of the bagpipe producers, safeguarding of traditional patterns and production techniques with possible necessary innovations, which will not essentially change the character core of the element, but significantly contribute to its sustainable development (material of the mouth pieces and bag, etc.). The association will continue to organise workshops focused on bagpipe production in correspondence with above mentioned principles.
5. The support of the bagpipe performances on cultural events of various types, festive occasions (seasonal festivities, weddings, parties). Organising special bagpipe programs and festivals.
6. Restoration of the local repertoire of the bagpipe songs and their re-integration into the repertoire of local singers. Workshops for interested people.
7. Media knowledge related to bagpipe culture present a strong tool, too.

PRÍSLUŠNÝ ORGÁN (ORGÁNY), KTORÝ SA PODIEĽA NA OCHRANE PRVKU

Name of the body: The Guild of the Slovak Bagpipers

Name and title of the contact person: Ing. Milan Rusko

Address: Milan Rusko, Novoveska 26, 84107, Bratislava

Telephone number: ++421 915 054 176

E-mail address: milan.rusko@savba.sk

Other relevant information: Milan Rusko is the member of the Board of the The Guild of the Slovak Bagpipers responsible for the nomination process

**COMMUNITY PARTICIPATION AND CONSENT IN THE NOMINATION PROCESS, FREE, PRIOR AND INFORMED
CONSENT TO THE NOMINATION:**

Participation of communities, groups and individuals concerned in the nomination process:

Besides the association The Guild of the Slovak Bagpipers following subjects and individuals took part at the nomination and granted their free, prior and informed consent to the nomination:

Association Spojené huky Slovenska (United Drones of Slovakia)

Folklore group Bazalička

Obec Hrušov (Hrušov Municipality)

Obec Mala Lehota (Mala Lehota Municipality)

Obec Oravská Polhora (Oravská Polhora Municipality)

Obec Sihelné (Sihelné Municipality)

Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne (Cultural centre in Dolný Kubín)

Miestny odbor Matice Slovenskej Hrušov (Local department of Matica slovenská in Hrušov Municipality)

Istracentrum Bratislava (Cultural Centre Istracentrum in Bratislava)

Böhm Peter, Čadecká Alžbeta, Dufek Juraj, Lacko Lukáš, Ladziansky Alexander, Luscoň Jozef, Luscoň Ľubomír, Matis Peter, Matis Ivan, Pavel Mário, Piatnicová Katarína, Rusko Milan, Skurčák František, Takáč Martin, Vnenčáková Kristína

Concerned community organization(s) or representative(s):

Name and title of the contact person: The Guild of the Slovak Bagpipers, Ing. Milan Rusko

Address: Novoveská 26, 84107, Bratislava

Telephone number: ++421 915 054 176

E-mail address: milan.rusko@savba.sk

Name and title of the contact person: ZZO Spojené huky Slovenska (United Drones of Slovakia), Bc. Alžbeta Čadecká

Address: Borová 6/39, 01007 Žilina

Telephone number: ++421 902 552 057

E-mail address: a.cadecka@gmail.com

Name and title of the contact person: Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne (Orava Cultural Centre in Dolný Kubín), mayor Phdr. Miroslav Zabensky

Address: Bysterecká 1 263/55, 026 01 Dolný Kubín

Telephone number: ++421 043/5864978

E-mail address: osvetadk@osvetadk.sk

Name and title of the contact person: Municipality of Mala Lehota Marta Tisovska, mayor

Address: Mala Lehota 383, 966 42, Mala Lehota

Telephone number: ++421 45/6897 519

E-mail address: obecmalalehota@nbsiet.sk

Other relevant information:

Obec Hrušov - mayor: Ing. Pavel Bendík

**Representative List of Intangible
Cultural Heritage of SLOVAKIA**

Obec Oravská polhora: vice mayor: Ľudovít Borovka

Obec Sihelné: mayor Bc. Jozef Gabriel

Local department of Matica slovenská in Hrušov Municipality: chairman MO MS Ján Brloš

Istracentrum Bratislava: director Rastislav Šimkovič

DOCUMENTATION

Appended documentation:

- 15-20 historical and recent photographs in high definition and detailed description
- cession(s) of rights corresponding to the photos
- Video (DVD) - Alžbeta Čadecká: "Juraj Dufek, výroba gájd"
- cession(s) of rights corresponding to the video recording

Principal published references:

BLAHOVÁ L. 1985: Výskum gajdošov v oblasti Pohronského Inovca. Musicologica Slovaca X, Bratislava. 89-103.
 ELSCHEK O. 1991: Slovenské ľudové píšťaly a ďalšie aerofóny, Bratislava VEDA. ISBN 80-224-0096-3
 GARAJ B. 1989: Gajdošský interpretačný štýl severnej Oravy. In: Studie o Těšínsku 14, Český Těšín, 133-139.
 GARAJ B. 1990: Der Dudelsack in der iriflichen Tanzmusik der Slowakei, In: Dörfliche Tanzmusik im westpannonischen Raum, Wien, 209-230.
 GARAJ. B. 1990: Inštrumentálny prejav gajdoša Eliáša Levasovského. Hudobný archív 11, 1990. 125-168.
 GARAJ. B. - ONDREJKA, K. 1991: Gajdošstvo a jeho úloha v tanečnej tradícii. Rytmus 1, 1991, p. 16-17, Rytmus 2, p. 12.
 GARAJ. B. 1993: Gajdošské piesne z Malej Lehoty, Veľkej Lehoty a Jedľových Kostolian. Nitra.
 GARAJ B. 1995: Gajdy a gajdošská tradícia na Slovensku. Bratislava. Ústav hudobnej vedy SAV. 277 s. ISBN 80-901416-6-8.
 JAKALOVÁ – BLAHOVÁ, L. 1985: Gajdošské tradície v oblasti Pohronského Inovca. Rigorózna práca FFUK Bratislava, manuscript.
 LENG L. 1958: Pôvodné slovenské ľudové hudobné nástroje, I časť - Nástroje fúkacie. Bratislava. SĎĽUT. 103 p.
 MAČÁK, L.1969: Typologie der slowakischen Sackpfeifen. In: SIMP I, Stockholm. 113-127.
 MANGA, J. 1974: Typy gájd v karpatskej kotline. In: Acta ethnologica slovaca I, Bratislava, 183-206.
 PLAVEC M. 2003: Majstri. Bratislava. Eurolitera. 440 p, 80-968 520-7-8.
 ŽABENSKÝ O. - ŽABENSKÁ M. 2009: Portréty gajdošov. Námestovo. Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne, 31.
www.gajdy.sk

CONTACT INFORMATION

Proposal by:

The Guild of the Slovak Bagpipers,

Address: The Guild of the Slovak Bagpipers, Veľká Lehota 51, 966 41 Veľká Lehota

Identification Number:35678631

<http://www.gajdy.sk>

Contact person:

Family name: Rusko

Given name: Milan

Institution/position: The Guild of the Slovak Bagpipers/ member of the Board of the The Guild of the Slovak Bagpipers

**Representative List of Intangible
Cultural Heritage of SLOVAKIA**

Address: Novoveská 26, 841 07 Bratislava

Telephone number: ++421 905 815 642

E-mail address: milan.rusko@savba.sk

Other relevant information:

Rozhodnutie 2012

Rozhodnutie o zápise do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky vyhlásilo v auguste roku 2012 výzvu na predkladanie nominácií na zápis do *Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska* a do *Reprezentatívneho zoznamu programov, projektov a aktivít, ktoré najlepšie odrážajú zásady a ciele dohovoru UNĚSCO o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva*.

V zmysle štatútu Reprezentatívneho zoznamu a v súlade s Organizačným a rokovacím poriadkom odbornej komisie pre posudzovanie návrhov na zápis do Reprezentatívneho zoznamu sa uskutočnil výber prvkov. **V stanovenom termíne bolo prihlásených 9 návrhov do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva a 1 návrh do Reprezentatívneho zoznamu programov, projektov a aktivít, ktoré najlepšie odrážajú zásady a ciele dohovoru UNĚSCO o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva.**

Odborná komisia posúdila všetky navrhované prvky a na svojom zasadnutí dňa 18. 4. 2013 rozhodla o zaradení nasledujúcich prvkov do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska:

Decision 2012

Decision about the inscription to the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia

In August 2012 the Ministry of Culture of Slovak Republic announced the call for nomination for inscription to *the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia* as well as to the *Representative List of the Programs, Projects and Activities, which best reflect the principles and objectives of the UNESCO Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage*.

The selection of the elements was made in the sense of the Statute of the Representative List and in line with the Rules of organisation and procedure of the Expert Committee for examination of the nominations. **9 nominations were submitted to the Representative List of Intangible Cultural Heritage as well as 1 nomination to the Representative List of the Programs, Projects and Activities, which best reflect the principles and objectives of the UNESCO Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage.**

The Committee of Experts on its meeting on 18 April 2013 examined all of the nominated elements and decided to inscribe following elements on the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia:

<http://www.ludovakultura.sk/index.php?id=5951>

GAJDY A GAJDOŠSKÁ KULTÚRA NA SLOVENSKU

Identifikačné číslo KCTLK-RZ-NKDS-2012/11

Predkladateľ: Cech slovenských gajdošov

Gajdy, ako organická súčasť tradičného inštrumentára, i celá gajdošská kultúra, zastrešujúca všetky prejavy a vedomosti viazané na gajdy a ich použitie, sú významným prvkom tradičnej ľudovej kultúry Slovenska. Z historického hľadiska reprezentuje gajdošská kultúra dlhodobú a kontinuálnu hudobnú tradíciu pravažne roľníckeho a pastierskeho obyvateľstva Slovenska. Ako významný kultúrno-historický jav, ktorého korene siahajú až do 14. storočia, sa na báze prirodzenej medzigeneračnej kontinuity zachoval dodnes. Typy používaných gajd sú sice nemožno vytrhnúť zo širších stredoeurópskych kultúrnych kontextov, ale viaceré ich atribúty sa dajú vnímať ako výrazná kultúrna zvláštnosť. Medzi najvýznamnejšie patria: špecifické nástrojové vybavenie, tradičné melodické výkvy, znaky gajdošskej interpretácie, autchtónny piesňový a tanečný repertoár. Celkom prirodzene sa stali gajdy a s nimi spojená gajdošská kultúra aj predmetom záujmu popredných vedeckých pracovníkov, umeleckých súborov i médií. Existujúci „Cech slovenských gajdošov“, spolu

Representative List of Intangible Cultural Heritage of SLOVAKIA

s výrobcami gájd, hudobníkmi i početnou skupinou amatérskych umelcov sú zárukou pretrvávania tradície gajdošskej muziky i výroby hudobného nástroja na Slovensku.

Bagpipes and Bagpipe Culture in Slovakia

Identification Number KCTLK-RZ-NKDS-2012/11

Proposal by: The Guild of the Slovak Bagpipers

Bagpipes belonging to traditional instruments, as well as entire bagpipe culture comprising expressions and knowledge associated with bagpipes and their use, represent a significant element of the traditional folk culture in Slovakia. From the historical point of view they embody a long continual music tradition of mostly peasants and shepherds, who lived on the territory of Slovakia. As an important historical and cultural phenomenon with its roots reaching deep into the 14. Century the element has preserved until today due to the natural intergenerational transmission. The types of the bagpipes cannot be isolated from the broader cultural contexts of Central Europe, anyway, many attributes have to be perceived as identification characteristics of the traditional folk culture in Slovakia, e. g.: specific technological methods and aesthetic forms by the production of the instruments, regional, local and individual attributes of style of the bagpipers interpretation, original repertoire of songs and dances. Naturally, many leading scholars, experts, artistic groups and media have been focusing on bagpipes and related bagpipe culture. The existing „Guild of the Slovak Bagpipers“, as well as the bag pipe producers, musicians and numerous amateur artists guarantee continuing safeguarding of the bagpipe music tradition as well as the production of this musical instrument in Slovakia.

<http://www.ludovakultura.sk/index.php?id=5951>

